પીએચ.ડી. એલિજીબીલીટી ટેસ્ટનો અભ્યાસક્રમ
વિષય : ગુજરાતી

અભ્યાસક્રમ

વિભાગ : I-સંશોધન પદ્ધતિશાસ્ત્ર અને પ્રક્રિયા : ૫૦%

(A) સંશોધન પદ્ધતિ -
(૧) સંશોધન : સંજ્ઞા અને વિભાવના
(૨) સંશોધનનું સ્વરૂપ, હેતુ અને પ્રયોજન
(૩) સંશોધનનું કાર્યક્ષેત્ર અને વિવિધ પદ્ધતિઓ
(૪) સંશોધનના વિભિન્ન અભિગમો
(૫) સંશોધન અને વિવેચનનો ભેદ
(૬) સાહિત્યિક સંશોધનના ક્ષેત્રકાર્યનું સ્વરૂપ અને મહત્વ.
(૭) મધ્યકાલીન સાહિત્ય સંશોધનના પ્રશ્નો
(૮) સંતસાહિત્ય સંશોધનના પ્રશ્નો
(૯) કંઠસ્થ પરંપરા સાહિત્ય સંશોધનના પ્રશ્નો
(૧૦) લોકસાહિત્ય સંશોધનના પ્રશ્નો

વિભાગ : II-ગુજરાતી સાહિત્ય ૮૫૦%) (યુ.જી.સી. નેટ પેપર – ૦૨ અભ્યાસક્રમ)

UNIT: 1ગુજરાતી સાહિત્યનો ઈતિહાસ:

(a) મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્ય:
નરસિંહ પર્વે (પ્રાગ નરસિંહ યુગ)
નરસિંહ મહેતાથી દયારામ

(b) અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્ય:
દલપતરામથી ઈ.સ. ૧૯૫૦ સુધી
ઈ.સ. ૧૯૫૦થી આજ પર્યન્ત
(c) ગુજરાતી સાહિત્યનાં વિવિધ પ્રવાહો
(d) ગુજરાતી સાહિત્યનું ઈતિહાસ લેખન

UNIT: 2સાહિત્યસિદ્ધાંત : ભારતીય અને પાશ્ચાત્ય સંદર્ભે

(a) ભારતીય સાહિત્યવિચાર:
રસસિદ્ધાંત, રીતીવીચાર, ધ્વનિવિચાર, વક્રોક્તિવિચાર, રમણીયતાવિચાર, કાવ્યવ્યાખ્યા, કાવ્યપ્રયોજન, કાવ્યહેતુ, કાવ્યપ્રકારો
(b) પાશ્ચાત્યસાહિત્યવિચાર:

પ્લેટો, એરિસ્ટોટલ, ક્લીન્થ બુક્સ, સુઝાન લેન્ગર, સોસ્યુંર, રોલા બાર્થ, દર્સીડા, મિશેલ ફુકો, એલન શોવાલ્ટર, હાન્સ ગાડામર લકાન, જુલિયા ક્રિસ્ટિવા

(c) પ્રશિષ્ટતાવાદ (ક્લાસિસિઝમ), રંગદર્શિતાવાદ(રોમેન્ટિસિઝમ)
સૌંદર્યનિષ્ઠતાવાદ(એસ્થેટીઝમ), આધુનિકતાવાદ(મોડર્નીઝમ)
પરાવાસ્તવવાદ(સુરરિયાલિઝમ), ભાવકનિષ્ઠતાવાદ(રિસેપ્શન થીયરી)
નવ્યઈતિહાસવાદ(નિયોહિસ્ટોરિસિઝમ), નારીવાદ(ફેમિનિઝમ)
પર્યાવરણકેન્દ્રો વિવેચન(ઈકો-ક્રિટીઝમ)

UNIT :3ગુજરાતી વિવેચન

(a) નર્મદ, નવલરામ, રમણભાઈ નીલકંઠ, બળવંતરાય ઠાકોર, આનંદશંકર ધ્રુવ, રામનારાયણ પાઠક, ઉમાશંકર જોશી, સુન્દરમ, વિષ્ણુપ્રસાદ ત્રિવેદી
(b) સુરેશ જોષી, પ્રમોદકુમાર પટેલ, જયંત કોઠારી, ચંદ્રકાંત ટોપીવાળા

UNIT: 4ભાષાવિજ્ઞાન :

(a) ભાષા : વિભાવના, કાર્ય, સ્વરૂપભેદ (બોલી, વાણી, લિપી, અન્ય સામાજિકભેદો) ભાષા વર્ગીકરણની પદ્ધતિઓ, ભાષાઅધ્યનની પદ્ધતિઓ
(b) ભારતના ભાશાકુળો અને ગુજરાતી ભાષાનો ઉદભવ અને વિકાસ
(c) ગુજરાતી ભાષાનું સ્વરૂપ – વ્યાકરણવિચાર : (ધ્વનિવિજ્ઞાન, રૂપવિજ્ઞાન, વાક્યવિજ્ઞાન, અર્થવિજ્ઞાનનાં વિશિષ્ઠ સંદર્ભે)

UNIT: 5સાહિત્યિક સંશોધન :

(a) સાહિત્યિક સંશોધન : વિભાવના, સ્વરૂપ, પ્રયોજન, કાર્યક્ષેત્ર, પદ્ધતિઓ, સમસ્યાઓ મધ્યકાલીન સાહિત્યની કૃતિઓના પાઠનિર્ણય અને સંપાદન માટેની પદ્ધતિઓ, સાહિત્યિક સંશોધન આંતરવિદ્યાકીય સંશોધન

(b) ગુજરાતી સાહિત્યસંશોધનની પ્રવૃત્તિ અને મહત્વના સંશોધકો
મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્ય
અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્ય
લોકસાહિત્ય
આદિવાસી સાહિત્ય
ભાષાવિજ્ઞાન ક્ષેત્રે થયેલી સંશોધનાની પ્રવૃતિઓ અને મહત્વનાં સંશોધાકો

UNIT: 6સાહિત્યસ્વરૂપો :

લોકસાહિત્ય : લોકગીત, લોકવાર્તા, લોકનાટ્ય, ઉખાણાં
મધ્યકાલીન ગુજરાતી સહિત્ય: રાસ, આખ્યાન, પ્રબંધ, ફાગુ, પદ્યવાર્તા
અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્ય: કરૂણપ્રશસ્તિ, ખંડકાવ્ય, ગીત, ગઝલ, સોનેટ, અછાંદસકાવ્ય નવલકથા, ટૂંકીવાર્તા, લલિત નિબંધ, નાટક એકાંકી, આત્મકથા, જીવનચરિત્ર

UNIT: 7ભારતીય કૃતિઓ :

(a) વાલમીકિકૃતિ 'રામાયણ', વ્યાસકૃત 'મહાભારત', શ્રીમદ ભાગવત, અભિજ્ઞાનશાકુન્તલમ(કાલિદાસ), કર્ણભાર(ભાસ), મૃચ્છકટિકમ(શુદ્રક), ઉતરરામચરિતમ (ભવભુતિ),
(b) ગોરા (ટાગોર), જિંદગીનામા(કૃષ્ણા સોબતી), છ વીઘા જમીન (ફકીરમોહન સેનાપતિ), ન હન્યતે (મૈત્રેયીદેવી), ગૃહભંગ (એસ. એલ. ભૈરપ્પા), ચેમ્મીન (તકશી શિવશંકરપિલ્લા), ધરતી ખોલે પાછો વળે (શીવારામાં કારન્થ), આરોગ્યનિકેતન (તારાશંકર બંધોપાધ્યાય), દ્રૌપદી(પ્રતિભા રાય), માટીનો માનવી(કાલિન્દિચરણ પાણીગ્રહી), તમસ(ભીષ્મ સાહની).

UNIT:8ગુજરાતી કૃતિઓ:

(a) કાન્હડદેપ્રબંધ(પદ્મનાભ), રણયજ્ઞ(પ્રેમાનંદ), નંદબત્રિસી(શામળ), સરસ્વતીચંદ્ર (ગોવર્ધનરામ), પૃથિવીલ્લભ(ક.મા.મુનશી), માનવીની ભવાઈ(પન્નાલાલ પટેલ), મરણોતર(સુરેશ જોષી), દીપનિર્વાણ (દર્શકા), ચહેરા(મધુ રાય), નાઈટમેર(સરોજ પાઠક), આગન્તુક(ધીરુબહેન પટેલ), સમુદ્રાન્તિકે (ધ્રુવ ભટ્ટ)
કુવો (અશોકપુરી ગોસ્વામી), બત્રીસ પુતળીની વેદના (ઈલા આરબ મહેતા)
ગીધ (દલપતરામ ચૌહાણ)

(b) મીરાના પદો, અખેગીતા(અખો) પૂર્વાલાપ(કાન્ત), ભણકાર(બ.ક. ઠાકોર), સપ્તપદી (ઉમાશંકર જોષી), યાત્રા (સુન્દરમ), ધ્વનિ(રાજેન્દ્ર શાહ), છંદોલય(નિરંજન ભગત), બારી બહાર (પ્રહલાદ પારેખ), અંગત (રાવજી પટેલ), પ્રતીક (પ્રિયકાન્ત મણિયાર), જટાયું (સિતાંશુ યશશ્ચન્દ્ર), આઠો જામ ખુમારી (અમૃત ઘાયલ), બહિષ્કૃત ફૂલો(નિરવ પટેલ), ધ્રીબાંગસુંદર એણીપેર ડોલ્યા(હરીશ મિનાશ્રુ),

(c) મારી હકીકત (નર્મદ), ફારબ્સવિરહ(દલપતરામ), સત્યના પ્રયોગો (મહાત્મા ગાંધી), ઉગમણો દેશ(કાકા સાહેબ), દુરના એ સુર (દિગીશ મહેતા), ખરા બપોર (જયંત ખત્રી), હોહોલીકા, (ચં.ચી.મહેતા)મ નઘરોળ(સ્વામી આનંદ) અલગારી રખડપટ્ટી(રસિક ઝવેરી), પાદરાના તીરથ (જયંતિ દલાલ), બજાતા નુપુર (પ્રવિણ દરજી), નવલશા હિરજી(ચિનુ મોદી), વનાંચલ (જયંત પાઠક), અંધારી ગલીમાં સફેદ ટપકાં(હિમાંશી શેલત), બાપાની પીંપર(કિરીટ દુધાત)

UNIT: 9વિશ્વસાહિત્ય : સિદ્ધાંત અને કૃતિઓ

(a) તુલનાત્મ્ક સાહિત્ય : વિભાવના સ્વરૂપ, પધ્ધતિ કાર્યક્ષેત્ર વિશ્વસાહિત્ય : વિભાવના, સ્વરૂપ પ્રયોજન ભારતીયતાની વિભાવના પ્રાંતીય સાહિત્ય (ધ પ્રોવિન્શીય્લ લીટરેચર), ઉપખંડીય સાહિત્ય (ધ કોન્ટિનેન્ટલ લિટરેચર), વિશ્વસહિત્ય(વર્લ્ડ લિટરેચર).

(b) વિશ્વસાહિત્યની કૃતિઓ :

(c) ઈલિયડ (હોમર), ઈડીપસ રેક્સ(સોફોક્લીસ),મેકબેથ(શેક્સપિયર), ધ વેસ્ટ લેન્ડ (ટી.એસ.એલીયટ), યુલીસિસ (જેમ્સ જોયસ), મધર (મકિસમ ગોર્કી), સિદ્ધાર્થ (હરમાન હેસ),વેઈટિંગ ફોર ગોદો (બેકેટ), નોટસ ફોમ ધ અન્ડરગ્રાઉન્ડ (દોસ્તોએવસ્કી), ધ ટ્રાયલ (કાફ્કા), ધ આઉટસાઈડર (કામૂ), ફોન્તામારા (ઈગ્નાઝિયો સીલોની),અ રમ ઓવ વન્સ ઓઉન (વર્જિનિયા વુલ્ફ), રાઈણોસરોસ (યુજીન ઈયોનેસ્કો) બ્યુટીફુલ વન્સ આર નોટ યટ બોર્ન (યી કવે આર્મ્હ), ધ રોડ (વોલ સોયન્કા), સોન્ગ ઓવ સોલોમન (ટોની મોરીસન),ફાયર ઓન ધ માઉન્ટેઈન (અનીતા દેસાઈ).

UNIT:8સાહિત્ય અને આંતરવિદ્યાઓ:

સાહિત્ય અને સંસ્કૃતિ
સાહિત્ય અને સમાજશાસ્ત્ર
સાહિત્ય અને વૈશ્વિકીકરણ
સાહિત્ય અને સિનેમા
લોકપ્રિય સાહિત્ય
સાહિત્ય અને કાયદો

(B) સાહિત્ય પત્રકારત્વ,
વિવિધ માધ્યમો અને સાહિત્ય,
ગુજરાતી સાહિત્યિક સામયિકો,
ગુજરાતી સાહિત્યિક સંસ્થાઓ,
ગુજરાતી ભાષાનાં પારિતોષિકો.